УДК 37.014.25:[7:378](477)

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-5\(11\)-328-340](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-5(11)-328-340)

Васильєв Сергій Сергійович кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри організації театральної справи імені І. Д. Безгіна, Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, вул. Ярославів Вал, 40, м. Київ, 01054, тел.: (044) 272-23-25, e-mail: vassali@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-8240-8648>

СТАТУТНІ ЗАСАДИ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Анотація. У сучасних умовах зростає роль інтернаціоналізації вищої освіти. Закон України «Про вищу освіту» визначає основні напрями міжнародного співробітництва та зовнішньоекономічної діяльності закладів вищої освіти без урахування специфіки вищої мистецької освіти, що поєднує освіту і науку із творчістю. Це збільшує роль статутних засад інтернаціоналізації вітчизняних закладів вищої мистецької освіти.

Метою статті є вивчення статутних засад інтернаціоналізації вітчизняного закладу вищої мистецької освіти на сучасному етапі на прикладі Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, що є однією із провідних українських вищих мистецьких шкіл, і систематизація напрямів міжнародної діяльності, передбачених статутом цього університету.

Статут Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого визначає близько чотирьох десятків напрямів міжнародної діяльності, які можна згрупувати у такі блоки: 1) входження до європейської та світової системи освіти і науки; 2) засвоєння та запровадження міжнародного досвіду та обмін досвідом; 3) налагодження двосторонніх та багатосторонніх міжнародних контактів; 4) організація та втілення міжнародних наукових і творчих заходів і проєктів та участь у таких заходах і проєктах; 5) забезпечення участі в міжнародній діяльності університету науково-педагогічних працівників і осіб, які навчаються в університеті; 6) навчання іноземних громадян; 7) здійснення навчальної діяльності за кордоном і підготовки до такої діяльності.

Напрями міжнародної діяльності, визначені Статутом Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, максимально широко охоплюють різноманітні аспекти інтернаціоналізації вищої освіти. Статут закладає міцні підвалини для інтернаціоналізації університету з урахуванням специфіки вищої мистецької освіти та особливостей підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальностями «Сценічне мистецтво» і «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво».

Ключові слова: інтернаціоналізація, вища мистецька освіта, статут, Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого.

Vasyliiev Serhii Serhiiiovych Ph. D. in Arts, associate professor of I. D. Bezghin theater management department, Kyiv National I. K. Karpenko-Karyi University of Theatre, Cinema and Television, Yaroslaviv Val St., 40, Kyiv, 01054, tel.: (044) 272-23-25, e-mail: vassali@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-8240-8648>

STATUTE BASES OF INTERNATIONALIZATION OF A DOMESTIC HIGHER EDUCATION INSTITUTION IN THE FIELD OF ARTS AT THE PRESENT STAGE

Abstract. In modern conditions the role of the internationalization of higher education is growing. The Law of Ukraine “On Higher Education” defines the main areas of international cooperation and foreign economic activity of higher education institutions but does not take into account the specifics of higher education in the field of arts, which combines education and science with art and creativity. This increases the role of statute bases of internationalization of domestic higher education institutions in the field of arts.

The aim of this paper is to examine the statute bases of internationalization of a domestic higher education institution in the field of arts at the present stage on the example of Kyiv National I. K. Karpenko-Karyi University of Theatre, Cinema and Television, one of the leading Ukrainian higher education institutions in the field of arts, and to systematize areas of international activity, provided by the statute (charter) of this university.

Kyiv National I. K. Karpenko-Karyi University of Theatre, Cinema and Television statute provides about four dozen areas of international activity which can be grouped into seven blocks: 1) entry into the European and world education and science system; 2) assimilation and implementation of international experience and exchange of experience; 3) establishing bilateral and multilateral international contacts; 4) organization and implementation of international scientific and creative events and projects and participation in such events and projects; 5) ensuring the participation in the international activities of the university of academic personnel and university students; 6) teaching of foreign citizens; 7) implementation of educational activities abroad and preparation for such activities.

Areas of international activity provided by the Kyiv National I. K. Karpenko-Karyi University of Theatre, Cinema and Television statute cover as widely as possible various aspects of the internationalization of higher education. The statute lays a solid foundation for the internationalization of the university taking into account the specifics of higher education in the field of arts and the specifics of training students in the specialties “Performing Arts” and “Audiovisual Art and Production”.

Keywords: internationalization, higher education in the field of arts, statute, Kyiv National I. K. Karpenko-Karyi University of Theatre, Cinema and Television

Постановка проблеми. У сучасних умовах зростає роль інтернаціоналізації вищої освіти – інтеграції освітньої, дослідницької й адміністративної діяльності закладу вищої освіти із міжнародною складовою, що передбачає індивідуальну мобільність, створення спільних міжнародних освітніх і дослідницьких програм, формування міжнародних освітніх стандартів та інституційне партнерство [1, с. 25].

Закон України «Про вищу освіту» визначає одним із принципів державної політики у сфері вищої освіти міжнародну інтеграцію системи вищої освіти України зі збереженням її досягнень та прогресивних традицій. Міжнародному співробітництву присвячено розділ XIII цього закону, в якому йдеться про державну політику щодо міжнародного співробітництва (державне сприяння впровадженню механізму гарантії якості вищої освіти, узгодженню Національної рамки кваліфікацій з рамкою кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, співпраці з Європейською мережею національних центрів інформації про академічну мобільність та визнання, впровадженню на міжнародному ринку результатів наукових, технічних, технологічних та інших розробок закладів вищої освіти, продажу їхніх патентів та ліцензій та залученню коштів міжнародних фондів, установ, громадських організацій тощо для виконання у закладах вищої освіти наукових, освітніх та інших програм), основні напрями міжнародного співробітництва та зовнішньоекономічну діяльність у сфері вищої освіти [2].

Законом України «Про вищу освіту» встановлено, що основними напрямками міжнародного співробітництва є: 1) участь у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного і міжуніверситетського обміну; 2) проведення спільних наукових досліджень; 3) організація міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів; 4) участь у міжнародних освітніх та наукових програмах; 5) спільна видавнича діяльність; 6) надання послуг, пов'язаних із здобуттям вищої та післядипломної освіти, іноземним громадянам в Україні; 7) створення спільних освітніх і наукових програм з іноземними закладами вищої освіти, науковими установами, організаціями; 8) відрядження за кордон працівників для педагогічної, науково-педагогічної та наукової роботи відповідно до міжнародних договорів України, а також договорів між такими закладами вищої освіти та іноземними партнерами; 9) залучення працівників іноземних закладів вищої освіти для участі в педагогічній, науково-педагогічній та науковій роботі у закладах вищої освіти України; 10) направлення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти України, на навчання у закордонних закладах вищої освіти; 11) сприяння академічній мобільності наукових, науково-педагогічних працівників та осіб, які навчаються; 12) інші напрями і форми, не заборонені законом [2].

Натомість, основними напрямками зовнішньоекономічної діяльності закладу вищої освіти, визначеними законом України «Про вищу освіту», є

організація підготовки осіб з числа іноземних громадян до вступу у заклади вищої освіти України та осіб з числа громадян України до навчання за кордоном, провадження освітньої діяльності, пов'язаної з навчанням іноземних студентів, а також підготовка наукових кадрів для іноземних держав, організація навчання за кордоном та виконання наукових досліджень і науково-технічних розробок [2].

Разом із тим, за спостереженнями М. Дебич, поняття «міжнародне співробітництво», «міжнародна інтеграція» у законі України «Про вищу освіту» вживають передусім у розділі XIII «Міжнародне співробітництво», вони не включені до переліку основних термінів, визначення яких наведені у його статті 1, а поняття «інтернаціоналізація» взагалі у законі відсутнє. Як наслідок, «недостатність уваги до проблем інтернаціоналізації вищої освіти на державному рівні, як у його стратегічному вимірі, так і у плані реалізації навіть визначених стратегічних настанов, обертається недостатньою розвиненістю самого цього процесу» [3, с. 307–308].

Можна додати, що закон України «Про вищу освіту», визначаючи основні напрями міжнародного співробітництва та зовнішньоекономічної діяльності закладів вищої освіти, не відображає специфіку вищої мистецької освіти, в якій «мистецька діяльність є невід'ємною складовою освітньої діяльності» і «провадиться з метою поглиблення професійних компетентностей, інноваційної діяльності в мистецтві, що сприяє створенню нового культурно-мистецького продукту» [2]. Творчий процес, значення якого для повноцінної діяльності закладу вищої мистецької освіти переоцінити неможливо, постає, відтак, одним із «інших» напрямів і форм міжнародного співробітництва, не заборонених законом. Це збільшує роль вітчизняних закладів вищої мистецької освіти у розбудові інтернаціоналізації та зумовлює потребу вивчення статутних засад їх інтернаціоналізації на сучасному етапі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання інтернаціоналізації вищої освіти сьогодні є предметом дослідження багатьох науковців України та зарубіжних країн, а щорічна кількість наукових матеріалів, автори яких піднімають питання інтернаціоналізації вищої освіти, зростає [4]. М. Дебич у монографії «Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід», присвяченій систематизації міжнародного досвіду інтернаціоналізації вищої освіти і можливостям його імплементації в Україні, відзначає дослідження інтернаціоналізації зарубіжних науковців Ф. Альтбаха, У. Бранденбурга, Д. Ван Дама, М. ван дер Венде, Дж. Гудзіка, Г. де Віта, Дж. Девіса, Е. Джонс, Б. Кем, Б. Ліск, С. Маргінсона, Дж. Найт, Р. Рудзкі та У. Тайхлера [3, с. 28] та українських науковців С. Вербицької, Л. Горбунової, М. Дебич, В. Зінченко, О. Козієвської, Л. Лобанової, А. Сбруєвої, І. Сікорської, І. Степаненко, О. Хоменко [3, с. 20].

Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України регулярно публікує роботи, присвячені інтернаціоналізації вищої освіти в Україні, стратегії вищої освіти в умовах інтернаціоналізації та провідному вітчизняному та зарубіжному досвіду інтернаціоналізації вищої освіти [5].

Зокрема, В. Брижнік, вивчаючи освітню складову моделі стійкого розвитку «Agenda – 2030» у структурі сучасної вищої освіти Австрії, Словаччини, Чехії та Польщі, здійснив аналіз статутів трьох польських університетів (Ягеллонського, Варшавського та Лодзінського) для визначення їх цінностей, цілей й освітніх стратегій [6, с. 154–157].

Вища мистецька освіта в Україні на сучасному етапі, її кадровий потенціал і стратегічні напрями розбудови, модернізація та інтеграція у світовий та європейський культурно-освітній простір (зокрема, мистецька освіта України у міжнародних проектах співпраці) є предметом досліджень авторських колективів під керівництвом О. Безгіна [7; 8]. Разом із тим, дослідження статутних засад інтернаціоналізації вітчизняного закладу вищої мистецької освіти на сучасному етапі поки проведено не було.

Мета статті – вивчити статутні засади інтернаціоналізації вітчизняного закладу вищої мистецької освіти на сучасному етапі на прикладі Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого (далі – КНУТКТ), що є однією із провідних українських вищих мистецьких шкіл, яка здійснює підготовку бакалаврів, магістрів, докторів філософії та докторів мистецтва за спеціальностями «Сценічне мистецтво» і «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», та систематизувати передбачені Статутом КНУТКТ напрями міжнародної діяльності КНУТКТ.

Виклад основного матеріалу. Статут КНУТКТ у новій редакції було затверджено наказом Міністерства культури та інформаційної політики України від 18 травня 2020 року № 1778 [9, с. 1].

У Статуті КНУТКТ визначено, що університет провадить міжнародну діяльність [9, с. 3], а міжнародне співробітництво названо одним із основних напрямів діяльності КНУТКТ [9, с. 4].

Освітня діяльність КНУТКТ має на меті підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі культури і мистецтва, що є конкурентоспроможними не лише на національному, а й на міжнародному ринку праці [9, с. 4–5].

Концепція освітньої діяльності університету, відтак, передбачає «міжнародну складову»:

- інтеграцію освітньої діяльності КНУТКТ у світову систему освіти і науки для створення та розвитку ефективних зв'язків, вільних і взаємозбагачуючих контактів, співпраці учасників навчального процесу з провідними науковими, навчальними, мистецькими закладами України й інших держав;

- запровадження передового досвіду інших держав і збереження та розвиток досягнень і традицій української освіти, культури, мистецтва [9, с. 6].

Міжнародна співпраця та інтеграція в міжнародний освітній простір є одними із основних завдань освітньої діяльності КНУТКТ, а реалізація цільових програм освітньої діяльності університету, серед іншого, передбачає:

- здійснення моніторингу тенденцій розвитку світового освітньо-наукового простору для своєчасного реагування на глобальні виклики, зміни

умов та обставин на ринку освітніх послуг, упровадження нових наукових, освітніх, мистецьких технологій;

- розширення участі університету в міжнародних програмах;
- залучення представників роботодавців, провідних митців театру, кіно і телебачення, учених і фахівців-практиків, у тому числі іноземних, до формування змісту освітніх програм, до визначення процедур оцінювання, до участі в освітньому процесі та підсумковій атестації;
- упровадження європейських стандартів і принципів забезпечення якості освіти, включно із внутрішньою та зовнішньою експертизою освітньо-професійних програм, процедур і критеріїв оцінювання;
- розроблення та здійснення заходів, необхідних для акредитації КНУТКТ та його освітніх програм у європейській і міжнародній асоціаціях університетів, Європейській асоціації забезпечення якості вищої освіти;
- участь університету в міжнародних рейтингах закладів вищої освіти [9, с. 6–8].

Автономія КНУТКТ у контексті міжнародної діяльності дає право університету:

- утворювати відповідно до законодавства іноземних держав свої структурні підрозділи на території цих держав;
- надавати послуги, пов'язані зі здобуттям вищої та післядипломної освіти іноземцями, а також з підготовкою наукових кадрів для іноземних держав;
- укладати договори про співробітництво і встановлювати прямі зовнішньоекономічні зв'язки з іноземцями, іноземними закладами освіти, науковими установами, фондами, міжнародними і громадськими організаціями тощо відповідно до чинного законодавства України та міжнародного права;
- брати участь у міжнародних фестивалях, конференціях, симпозіумах тощо, а також організовувати їх;
- брати участь у спільних міжнародних наукових розробках і творчих проектах (театральних постановках, концертних програмах, створення кіно-, теле-, відеофільмів тощо);
- брати участь у роботі міжнародних організацій [9, с. 13–14].

Організовує міжнародну діяльність КНУТКТ ректор університету в межах наданих йому повноважень [9, с. 20]. Він делегує право безпосереднього керівництва міжнародною діяльністю, так само, як й іншими напрямками діяльності університету, проректорам, які відповідають за них [9, с. 24].

В міжнародній діяльності беруть участь науково-педагогічні працівники КНУТКТ та особи, які навчаються в університеті. Зокрема, науково-педагогічні працівники КНУТКТ підвищують свою кваліфікацію та проходять стажування в наукових, освітньо-наукових установах, творчих організаціях як в Україні, так і за її межами, а особи, які навчаються в університеті, мають право на участь у заходах з освітньої, наукової, науково-дослідної, спортивної, мистецької, громадської діяльності, що проводяться в

Україні та за кордоном, у встановленому чинним законодавством України порядку, та на академічну мобільність, зокрема міжнародну [9, с. 41–42].

Міжнародний аспект визначено й у науковій діяльності КНУТКТ. Вона здійснюється, серед іншого, шляхом підготовки і видання монографій, статей, підручників, навчальних посібників, збірників наукових праць, статей, тез доповідей, організації та проведення наукових конференцій, семінарів з метою оприлюднення результатів наукової діяльності науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти університету на світовому та державному рівнях [9, с. 45].

Питанням міжнародного співробітництва присвячено окремий розділ Статуту КНУТКТ. Розділ 14 «Міжнародне співробітництво» визначає, що з метою інтеграції до європейського простору вищої освіти та світової освітньої системи університет:

- здійснює міжнародне співробітництво;
- встановлює прямі зв'язки із закладами вищої освіти, науковими установами та підприємствами іноземних держав, міжнародними організаціями, фондами тощо відповідно до законодавства;
- реалізує спільні міжнародні проекти;
- набуває членства в асоціаціях та інших міждержавних об'єднаннях вищих навчальних закладів [9, с. 45].

Основними напрямками міжнародного співробітництва КНУТКТ є:

- участь у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного і міжуніверситетського обміну студентами, аспірантами, докторантами, науково-педагогічними працівниками;
- участь у міжнародних освітніх та наукових програмах;
- організація міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів;
- обмін інформацією з питань мистецької освіти, обмін науковими публікаціями, навчально-методичними матеріалами, бібліографічною та довідковою літературою;
- надання послуг, пов'язаних із здобуттям вищої та післядипломної освіти, іноземним громадянам в Україні;
- створення спільних освітніх і наукових програм з іноземними закладами вищої освіти, науковими установами, організаціями;
- відрядження за кордон науково-педагогічних працівників для педагогічної, науково-педагогічної та наукової роботи відповідно до міжнародних договорів України, а також договорів між такими закладами вищої освіти та іноземними партнерами;
- залучення відомих іноземних митців театрального мистецтва та кіномистецтва, а також науково-педагогічних працівників іноземних закладів вищої освіти для участі в науково-педагогічній роботі в університеті;
- направлення осіб, які навчаються в університеті, на навчання у закордонних закладах вищої освіти;
- сприяння академічній мобільності науково-педагогічних працівників та осіб, які навчаються в університеті;

– інші напрями і форми, не заборонені законодавством України [9, с. 45–46].

Зовнішньоекономічна діяльність КНУТКТ провадиться відповідно до чинного законодавства України шляхом укладення договорів з іноземними юридичними та фізичними особами і здійснюється в таких формах:

– організація підготовки осіб з числа іноземних громадян до вступу у заклади вищої освіти України та осіб з числа громадян України до навчання за кордоном;

– провадження освітньої діяльності, пов'язаної з навчанням іноземних студентів, а також підготовка наукових кадрів для іноземних держав;

– організація навчання за кордоном;

– здійснення інших форм зовнішньоекономічної діяльності, передбачених чинним законодавством України [9, с. 46].

Грошові кошти, майно, інші об'єкти права власності, отримані КНУТКТ від зовнішньоекономічної діяльності, використовуються виключно для фінансування видатків на утримання університету, реалізації мети (цілей, завдань) і напрямів діяльності, визначених Статутом КНУТКТ [9, с. 46].

Насамкінець, відзначимо ще три норми Статуту КНУТКТ, в яких присутній міжнародний аспект:

– Вчена рада КНУТКТ приймає остаточні рішення про визнання іноземних документів про вищу освіту, наукові ступені та вчені звання під час прийняття на роботу педагогічних, наукових, науково-педагогічних та інших працівників, а також під час зарахування вступників на навчання [9, с. 29];

– університет для реалізації своїх статутних завдань може купувати за безготівковий рахунок або брати в оренду транспортні засоби, обладнання, інформацію, наукові розробки, методики тощо у будь-яких фізичних та юридичних осіб у відповідності з їх статутною діяльністю як в Україні, так і за її межами [9, с. 48];

– кошти, матеріальні цінності та нематеріальні активи, що надходять до університету безкоштовно у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань юридичних і фізичних осіб, у тому числі нерезидентів, для здійснення освітньої, виховної, оздоровчої, спортивної, культурної діяльності, не вважаються прибутком і не оподатковуються [9, с. 50].

Поняття «інтернаціоналізація» у Статуті КНУТКТ, так само як у законі України «Про вищу освіту», не вживається. У визначенні напрямів міжнародного співробітництва та зовнішньоекономічної діяльності Статут КНУТКТ спирається на відповідні норми закону України «Про вищу освіту» та водночас широко відображає особливості підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальностями «Сценічне мистецтво» і «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», таким чином закладаючи міцні підвалини для інтернаціоналізації університету з урахуванням специфіки вищої мистецької освіти.

Статут КНУТКТ визначає близько чотирьох десятків напрямів міжнародної діяльності університету. Їх (дещо умовно) можна згрупувати у такі блоки: 1) входження КНУТКТ до європейської та світової системи освіти і науки; 2) засвоєння та запровадження у КНУТКТ міжнародного досвіду та

обмін досвідом; 3) налагодження КНУТКТ двосторонніх та багатосторонніх міжнародних контактів; 4) організація та втілення КНУТКТ міжнародних наукових і творчих заходів і проектів та участь КНУТКТ у таких заходах і проектах; 5) забезпечення участі в міжнародній діяльності КНУТКТ науково-педагогічних працівників і осіб, які навчаються в університеті; 6) навчання у КНУТКТ іноземних громадян; 7) здійснення навчальної діяльності КНУТКТ за кордоном і підготовки до такої діяльності. Розглянемо ці блоки напрямів міжнародної діяльності детальніше.

1. Входження КНУТКТ до європейської та світової системи освіти і науки передбачає:

- інтеграцію освітньої діяльності КНУТКТ у світову систему освіти і науки для створення та розвитку ефективних зв'язків, вільних і взаємозбагачуючих контактів, співпраці учасників навчального процесу з провідними науковими, навчальними, мистецькими закладами інших держав;
- розроблення та здійснення заходів, необхідних для акредитації КНУТКТ та його освітніх програм у європейській і міжнародній асоціаціях університетів, Європейській асоціації забезпечення якості вищої освіти;
- участь університету в міжнародних рейтингах закладів вищої освіти;
- участь університету у роботі міжнародних організацій;
- набуття університетом членства в асоціаціях та інших міждержавних об'єднаннях вищих навчальних закладів;
- участь та розширення участі університету у міжнародних освітніх та наукових програмах.

2. Засвоєння та запровадження у КНУТКТ міжнародного досвіду та обмін досвідом передбачають:

- здійснення моніторингу тенденцій розвитку світового освітньо-наукового простору для своєчасного реагування на глобальні виклики, зміни умов та обставин на ринку освітніх послуг, запровадження нових наукових, освітніх, мистецьких технологій;
- запровадження європейських стандартів і принципів забезпечення якості освіти, включно із внутрішньою та зовнішньою експертизою освітньо-професійних програм, процедур і критеріїв оцінювання;
- запровадження передового досвіду інших держав;
- залучення іноземних представників роботодавців, провідних митців театру, кіно і телебачення, учених і фахівців-практиків до формування змісту освітніх програм, до визначення процедур оцінювання, до участі в освітньому процесі та підсумковій атестації;
- залучення відомих іноземних митців театрального мистецтва та кіномистецтва, а також науково-педагогічних працівників іноземних закладів вищої освіти для участі в науково-педагогічній роботі в університеті;
- обмін інформацією з питань мистецької освіти, обмін науковими публікаціями, навчально-методичними матеріалами, бібліографічною та довідковою літературою;
- оприлюднення результатів наукової діяльності науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти університету на світовому рівні

шляхом підготовки і видання монографій, статей, підручників, навчальних посібників, збірників наукових праць, статей, тез доповідей, організації та проведення наукових конференцій, семінарів.

3. Налагодження КНУТКТ двосторонніх та багатосторонніх міжнародних контактів передбачає:

- укладання договорів про співробітництво і встановлення прямих зовнішньоекономічних зв'язків з іноземцями, іноземними закладами освіти, науковими установами, фондами, міжнародними і громадськими організаціями тощо відповідно до чинного законодавства України та міжнародного права;

- встановлення прямих зв'язків із закладами вищої освіти, науковими установами та підприємствами іноземних держав, міжнародними організаціями, фондами тощо;

- участь університету у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного і міжуніверситетського обміну студентами, аспірантами, докторантами, науково-педагогічними працівниками;

- створення спільних освітніх і наукових програм з іноземними закладами вищої освіти, науковими установами, організаціями.

4. Організація та втілення КНУТКТ міжнародних наукових і творчих заходів і проектів та участь КНУТКТ у таких заходах і проектах передбачають:

- організацію університетом міжнародних фестивалів, конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів;

- реалізацію університетом спільних міжнародних проектів;

- участь університету у міжнародних фестивалях, конференціях, симпозіумах тощо;

- участь університету у спільних міжнародних наукових розробках і творчих проектах (театральних постановках, концертних програмах, створення кіно-, теле-, відеофільмів тощо).

5. Забезпечення участі в міжнародній діяльності КНУТКТ науково-педагогічних працівників і осіб, які навчаються в університеті, передбачає:

- сприяння академічній мобільності науково-педагогічних працівників та осіб, які навчаються в університеті;

- підвищення кваліфікації та проходження стажування науково-педагогічних працівників університету в наукових, освітньо-наукових установах, творчих організаціях за межами України;

- відрядження за кордон науково-педагогічних працівників для педагогічної, науково-педагогічної та наукової роботи відповідно до міжнародних договорів України, а також договорів між такими закладами вищої освіти та іноземними партнерами;

- участь осіб, які навчаються в університеті, у заходах з освітньої, наукової, науково-дослідної, спортивної, мистецької, громадської діяльності, що проводяться за кордоном.

6. Навчання у КНУТКТ іноземних громадян передбачає:

- провадження освітньої діяльності, пов'язаної з навчанням іноземних

студентів, а також підготовкою наукових кадрів для іноземних держав;

- надання послуг, пов'язаних із здобуттям вищої та післядипломної освіти, іноземним громадянам в Україні;

- надання послуг, пов'язаних із здобуттям вищої та післядипломної освіти іноземцями, а також із підготовкою наукових кадрів для іноземних держав;

- організацію підготовки осіб з числа іноземних громадян до вступу у заклади вищої освіти України.

7. Здійснення навчальної діяльності КНУТКТ за кордоном і підготовки до такої діяльності передбачає:

- утворення відповідно до законодавства іноземних держав структурних підрозділів КНУТКТ на території цих держав;

- організацію навчання за кордоном;

- направлення осіб, які навчаються в університеті, на навчання у закордонних закладах вищої освіти;

- організацію підготовки осіб з числа громадян України до навчання за кордоном.

Також КНУТКТ має право здійснювати інші форми міжнародної діяльності та співробітництва, не заборонені законодавством України, та інші форми зовнішньоекономічної діяльності, передбачені чинним законодавством України.

Висновки. Закон України «Про вищу освіту» визначає основні напрями міжнародного співробітництва та зовнішньоекономічної діяльності закладів вищої освіти без урахування специфіки вищої мистецької освіти, що поєднує освіту і науку із творчістю. Це збільшує роль статутних засад інтернаціоналізації вітчизняних закладів вищої мистецької освіти.

Статутом КНУТКТ визначено, що університет провадить міжнародну діяльність, а міжнародне співробітництво є одним із основних напрямів його діяльності. Міжнародні діяльність і співробітництво КНУТКТ обумовлені метою освітньої діяльності університету, яка полягає у підготовці висококваліфікованих фахівців у галузі культури і мистецтва, що є конкурентоспроможними на міжнародному ринку праці.

Статут КНУТКТ визначає близько чотирьох десятків напрямів міжнародної діяльності університету, які можна згрупувати у такі блоки: 1) входження до європейської та світової системи освіти і науки; 2) засвоєння та запровадження міжнародного досвіду та обмін досвідом; 3) налагодження двосторонніх та багатосторонніх міжнародних контактів; 4) організація та втілення міжнародних наукових і творчих заходів і проектів та участь у таких заходах і проектах; 5) забезпечення участі в міжнародній діяльності університету науково-педагогічних працівників і осіб, які навчаються в університеті; 6) навчання іноземних громадян; 7) здійснення навчальної діяльності за кордоном і підготовки до такої діяльності.

Напрями міжнародної діяльності КНУТКТ, визначені Статутом, максимально широко охоплюють різноманітні аспекти інтернаціоналізації вищої освіти. Статут КНУТКТ закладає міцні підвалини для

інтернаціоналізації університету з урахуванням специфіки вищої мистецької освіти та особливостей підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальностями «Сценічне мистецтво» і «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво».

Література:

1. Національний освітній глосарій: вища освіта / за ред. В. Г. Кременя. 2-е вид., перероб. і доп. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с.
2. Про вищу освіту: закон України №1556-VII, редакція від 23.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 25.05.2021).
3. Дебич М. А. Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід. Ніжин : ПП Лисенко, 2019. 408 с.
4. Mesquita A., Marin C., Dinu G. Internationalization Of Higher Education: Limits And Opportunities. *Management Strategies Journal*. 2016. Vol. 31(1). P. 15-26.
5. Публікації. URL: <https://ihed.org.ua/publications> (дата звернення: 25.05.2021).
6. Аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо стратегій вищої освіти в умовах інтернаціоналізації для стійкого розвитку суспільства / за ред. В. Зінченка. К. : Прінтеко, 2020. 270 с.
7. Безгін О. І., Бернадська А. Є., Кочарян І. С., Успенська О. Ю. Культурна політика та мистецька освіта: моделювання процесів. К. : Інститут культурології НАМ України, 2013. 176 с.
8. Безгін О. І., Кузнєцова І. В., Успенська О. Ю. Художня культура і мистецька освіта України: сучасні прояви і смисли. К. : Інститут культурології НАМ України, 2019. 208 с.
9. Статут Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2020. 53 с. URL: <http://knutkt.edu.ua/dostup-do-publchno-nformac/ustanovch-dokumenty/statut.html> (дата звернення: 25.05.2021).

References:

1. Zakharchenko, V. M., Kalashnikova, S. A., Luhovyi, V. I., Stavytskyi, A. V., Rashkevych, Yu. M. & Talanova, Zh. V. (2014). *Natsionalnyi osvittnyi hlosarii: vyshcha osvita [National Educational Glossary: Higher Education]* (2nd ed., rev.). V. H. Kremen (Ed.). Kyiv: TOV «Vydavnychiy Dim «Pleiady» [in Ukrainian].
2. Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» [The Law of Ukraine «On Higher Education»]. (n.d.). [zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> [in Ukrainian].
3. Debych, M. A. (2019). *Teoretychni zasady internatsionalizatsii vyshchoi osvity: mizhnarodnyi dosvid [Theoretical principles of internationalization of higher education: international experience]*. Nizhyn: PP Lysenko [in Ukrainian].
4. Mesquita, A., Marin, C. & Dinu, G. (2016). Internationalization Of Higher Education: Limits And Opportunities. *Management Strategies Journal*, 31(1), 15-26.
5. Publikatsii [Publications]. (n.d.). [ihed.org.ua](https://ihed.org.ua/publications/). Retrieved from <https://ihed.org.ua/publications/> [in Ukrainian].
6. Zinchenko, V., Bryzhnik, V., Horbunova, L., Kurbatov, S., Mielkov, Yu., Sikorska, I. et al. (2020). *Analiz providnoho vitchyznianoho ta zarubizhnoho dosvidu shchodo stratehii vyshchoi osvity v umovakh internatsionalizatsii dlia stiikoho rozvytku suspilstva [Analysis of leading domestic and foreign experience on higher education strategies in the context of internationalization for the sustainable development of society]*. V. Zinchenko (Ed.). Kyiv: Printeko [in Ukrainian].

7. Bezghin, O. I., Bernadska, A. Ye., Kocharian, I. S. & Uspenska, O. Yu. (2013). *Kulturna polityka ta mystetska osvita: modeliuвання protsesiv [Cultural policy and education in the field of arts: process modeling]*. Kyiv: Instytut Kulturolohii NAM Ukrainy [in Ukrainian].

8. Bezghin, O. I., Kuznietsova, I. V. & Uspenska, O. Yu. (2019). *Khudozhnia kultura i mystetska osvita Ukrainy: suchasni proiavy i smysly [Art culture and art education of Ukraine: modern manifestations and meanings]*. Kyiv: Instytut Kulturolohii NAM Ukrainy [in Ukrainian].

9. Statut Kyivskoho natsionalnoho universytetu teatru, kino i telebachennia imeni I. K. Karpenka-Karoho [Kyiv National I. K. Karpenko-Karyi University of Theatre, Cinema and Television Statute]. (n.d.). *knutkt.edu.ua*. Retrieved from <http://knutkt.edu.ua/dostup-do-publichno-nformac/ustanovch-dokumenti/statut.html> [in Ukrainian].